

mohlo jít jen o její zrušení nebo omezení (§§ 39, č. 2, 41 ex. ř.). Podotýká se k vývodům rekursu dlužníků, že odklad exekučních úkonů, nařízený vyrovnacím komisařem podle § 9 a) vlád. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n. v doslovu čl. I, č. 4 vlád. nař. č. 259/1936, v dražebním řízení, nemohl ovšem překážeti povolení exekuce vnucenou správou.

Čís. 17314.

Pozemková reforma.

Státní pozemkový úřad nemůže propouštěcí rozhodnutí, jímž propustil pozemek podle § 20 přiděl. zákona ze záboru, dodatečně odvolati a pozemkem, prohlásiv jej za dále zabraný, nakládati. Stalo-li se tak, je držba a užívání osob, jimž pozemek byl přidělen, protizákonné.

Ručení těchto osob pro jich bezdůvodné obohacení podle §§ 326 až 339 obč. zák. vůči tomu, jemuž vlastník pozemku prodal pozemek propuštěný ze záboru.

Nárok na vrácení nebo náhradu užitků, jichž nepoctivý držitel nabyl, je nárokem z bezdůvodného obohacení podléhajícím 30letému promlčení; nárok na náhradu za fructus neglectos a na náhradu za veškerou škodu vzniklou vlastníku nepoctivou držbou, je nárokem na náhradu škody a podléhá tříletému promlčení podle § 1489 obč. zák.

Začátek běhu promlčecí lhůty.

(Rozh. ze dne 24. května 1939, Rv I 2659/38.)

Žalující strana tvrdí, že trhovou smlouvou ze dne 16. prosince 1927 koupil Jaroslav H., jejich předchůdce, jehož jsou dědici, od velkostatku K. pozemkovou parcelu č. kat. 23/1 louka v kat. území V. Tuto parcelu do vlastnictví také přijal a smlouva trhová byla dne 14. června 1928 knihovně provedena. Jaroslav H. ani žalující jakožto jeho dědici nemohli této louky užívati od jejího nabytí, poněvadž žalovaná strana tvrdila, že louka ta patří jí, byvši jí přidělena Státním pozemkovým úřadem. Louky té užívala žalovaná až do konce roku 1935, takže žalující měla možnost louky té užívati teprve od roku 1936, kdy k žalobě Jaroslava H. o uznání práva vlastnického rozsudkem nejvyššího soudu ze dne 24. ledna 1936 bylo konečně rozhodnuto, že žalovaná strana jest povinna zdržeti se dalšího zasahování do vlastnického práva žalobcova, jemuž louka ta výhradně vlastnicky náleží. Žalující strana poukazuje na to, že teprve potom, kdy Jaroslav H. koupil onu louku a nabyl k ní knihovního vlastnictví, vydal S. P. Ú. nový výměr, kterým opravil své dřívější rozhodnutí o propuštění parcely té ze záboru, tak že pozemek ten zůstává nadále zabrán státem a že zcizení této parcely smlouvou ze dne 16. prosince 1927 je podle § 7 záborového zákona neplatné. Výměr ten byl však zrušen nejvyšším správním soudem nálezem ze dne

30. listopadu 1929 pro nezákonnost. Na to S. P. Ú. rozhodl, že obnovuje řízení, předcházející jeho rozhodnutí o ponechání nemovitosti dle § 20 příděl. zák., jen co do žádosti za ponechání parcely č. kat. 23/1 a rozhodnutí to mění v ten smysl, že se žádost za ponechání této parcely zamítá. Také toto nové rozhodnutí S. P. Ú. bylo pro nezákonnost zrušeno nejvyšším správním soudem rozhodnutím ze dne 7. ledna 1932. Vzhledem k zmíněnému rozhodnutí z 30. listopadu 1929, o kterém prý žalovaná strana zvěděla dne 24. ledna 1930, musila býti tato přesvědčena, že jakýkoliv její domnělý nárok na získání pozemkové parcely č. kat. 23/1 není správným a je bezdůvodným. Žalovaná strana nestala se nikdy poctivým držitelem zmíněné parcely, které Jaroslav H. jako ze záboru propuštěné řádně knihovně nabyt, a ježto byla si dobře vědoma, že žádné právo k parcele té jí nepřísluší a zdráhala se vzdáti se užívání této louky, obohatila se bezdůvodně užitky z louky a je tudíž povinna hraditi veškeré tyto užitky, a to sklizeň z louky za 8 roků, dále škodu z přivlastnění si stromů a úrodu z jabloní. Nižší soudy uznaly žalobní nárok důvodem po právu, p r v ý s o u d z těchto důvodů: Podkladem pro užívání sporné parcely žalovanými byl úřední akt Státního pozemkového úřadu, jímž byl jim odevzdán přidělený zbytkový statek i s parcelou č. kat. 23/1 louka do držby a užívání, a z tohoto důvodu až do pravoplatného rozhodnutí sporu o vlastnictví k této parcele, žalovaní, užívající jí jako součástky zbytkového statku jim přiděleného, nejednali vůči Jaroslavu H. vědomě a zamýšleně protiprávně, zejména když jejich držba této parcely došla i soudní ochrany proti jejímu rušení se strany H. Také Státní pozemkový úřad zastával a hájil stanovisko, že propuštění parcely ze záboru a koupě její Jaroslavem H. jest neplatná a že zmíněná parcela náleží ke statku žalovaných, vydávaje v tom směru příslušná rozhodnutí, která ovšem instanční cestou na stížnost H-a byla Nejvyšším správním soudem zrušena. Teprve ve sporu o vlastnické právo k oné parcele byla celá záležitost rozhodnuta ve prospěch H. Za tohoto stavu věci nemůže se jednati o náhradu škody, nýbrž o bezdůvodné obohacení, na kterýžto právní důvod se žalující strana také výslovně odvolává, tvrdíc, že žalovaná strana se zdráhala vzdáti se užívání oné louky a že se jejími užitky bezdůvodně obohatila. Rozsudkem nejvyššího soudu v Brně ze dne 24. ledna 1936 ve spojení s příslušnými nálezy Nejvyššího správního soudu bylo pravoplatně rozhodnuto, že Jaroslavu H. (žalující straně) náleží neobmezené vlastnictví k oné louce a že žalovaní jsou povinni to uznati, dalšího zasahování do vlastnictví žalující strany k této parcele se zdržeti a pozemek jí vrátiti, čímž uznána platnost kupní smlouvy ze dne 16. prosince 1927 s účinkem ex tunc, a tím tedy současně rozhodnuto, že na straně žalovaných po koupi této parcely a jejím připsání do vlastnictví Jaroslava H. nebylo právního důvodu, aby si přisvojovali její užitky, z čehož zřejmě vyplývá, že těmito užitky, které po dobu užívání parcely pobírali, jsou bezdůvodně obohaceni. Není pochyby o tom, že Jaroslavu H. (žalující straně) tím, že žalovaní louky té po 8 let užívali, ušel majet-

kový prospěch, který jí, jako výhradně vlastníci po právu příslušel, a má tudíž vůči straně žalované zajisté nárok, aby tento prospěch, který užíváním této parcely žalovanou jim ušel, byl jim nahrazen. Vzhledem k tomu, že jedná se o žalobu z bezdůvodného obohacení, netřeba se blíže zabývatí otázkou, zdali žalovaní, nabývající majetkových prospěchů z oné louky, jednali v dobré víře čili nic, poněvadž tato okolnost při žalobě z bezdůvodného obohacení jest nerozhodnou. Z toho důvodu také tříleté promlčení, které žalovaná strana namítá, nepřichází v úvahu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání poukazují na protokol ze dne 4. února 1925 č. j. 15.739/25-II/1, kterým Státní pozemkový úřad odevzdal zbytkový statek ve V. a v něm též spornou louku p. č. 23/1 žalovaným do držby, správy a užívání, a dovozují, že tento akt Státního pozemkového úřadu nebyl nejvyšším správním soudem zrušen ani zkoumán, že se stal pravoplatným a nelze jej řádným soudům přezkoumávatí. Nejvyšší správní soud nálezy ze dne 30. listopadu 1929 č. 21.370/29 a ze dne 7. ledna 1932 č. 17.603/30 zrušil výměry, jimiž se Státní pozemkový úřad snažil louku č. p. 23/1 ve V., propuštěnou rozhodnutím ze dne 28. dubna 1925 podle § 20 přidělového zákona ze záboru, opět do záboru pojmouti a v přidělu žalovaných ponechatí, a vyslovil při tom v důvodech, že Státní pozemkový úřad, ponechav louku tu vlastníku velkostatku podle § 20 přiděl. zákona a propustiv ji ze záboru, nemohl dodatečně odvolatí platně toto svoje propouštěcí rozhodnutí a dodatečně prohlásití ji za dále zabranou, ježto v době tržové smlouvy ze dne 16. prosince 1927, kterou ji majitel velkostatku prodal Jaroslavu H., mohla býti louka ta jako záboru prostá třetí osobou od vlastníka velkostatku koupena, a že Státní pozemkový úřad jest tímto názorem Nejvyššího správního soudu vázán. Tyto nálezy Nejvyššího správního soudu a v nich vyslovený pro Státní pozemkový úřad i pro řádné soudy závazný názor, že majitel velkostatku byl oprávněn louku č. p. 23/1 ve V. prodati mlynáři Jaroslavu H. a že Státní pozemkový úřad není již oprávněn loukou tou disponovatí, mají nutně za následek, že i přidělová držba a užívání louky té žalovanými manžely B. byly ode dne jejího propuštění ze záboru nesprávné a protizákonné. Názor nižších soudů, že, ježto jde o žalobu z bezdůvodného obohacení, není třeba zkoumatí, zdali držba žalovaných byla poctivá čili nic, není ovšem správný. Kdyby žalovaní byli poctivými držitelí sporné louky, tu by jim podle výslovného a výjimečného ustanovení § 330 obč. zák. náležely všechny oddělené plody a vybrané užitky z ní a nemohli by tedy býti tím, co jim po právu náleželo, bezdůvodně obohaceni. Jdeť o speciální předpisy §§ 326/339 obč. zák. Nutno tedy zkoumatí, zdali a od které doby byla držba žalovaných v příčině sporné louky nepoctivá. To je otázka právní (rozh.

č. 4659, 5588 Sb. n. s.). Podle § 326 obč. zák. jest nepoctivým držitelem ten, kdo ví nebo z okolností musí tušiti, že věc, kterou drží, náleží jinému. Je-li tu pochybnost nebo podezření co do platnosti držby, je takový stav nejistoty stavem pochybnosti, stavem obmyslnosti (rozh. č. 9718 Sb. n. s.). Že žalovaní byli nepoctivými držiteli louky p. č. 23/1 ve V. od doručení žaloby C . . ., kterou se Jaroslav H. domáhal proti nim uznání neomezeného práva vlastnického k louce té, tedy od 5. října 1928, plyne z výslovného ustanovení § 338 obč. zák. (rozh. č. 14327 Sb. n. s.). Oni však byli nepoctivými držiteli již dříve, od té chvíle, kdy se dověděli, že Jaroslav H. onu louku koupil a že si na ni činí vlastnické nároky, neboť od té chvíle musili již počítati s tím, že jejich držba není pořádná a že bude soudem shledána nepořádnou. To se dověděli — ne-li dříve — tedy jistě alespoň dne 12. července 1928, kdy podle vlastního svého tvrzení v žalobě o rušenou držbu C . . . obdrželi dopis, v němž jim notář B. v zastoupení Jaroslava H., mlynáře ve V., sdělil, že velkostatek K. prodal parcelu č. 23/1 ve V. Jaroslavu H., mlynáři ve V., a že týž se ujímá držby a užívání tohoto pozemku. Že žalovaní vedli proti Jaroslavu H. úspěšné spory pro rušenou držbu C . . . a C . . ., jest pro tento spor bez významu, ježto podle § 339 obč. zák. jest chráněna jakákoliv držba a proto se ve sporech o rušenou držbu poctivost nebo nepoctivost držby žalobcovy nezkoumá. Vztahuje se tedy na žalované ustanovení § 335 obč. zák., podle něhož nepoctivý držitel jest povinen nejen všechny prospěchy, kterých držbou cizí věci nabyl, vrátiti, nýbrž nahraditi i ty prospěchy, kterých by byl zkrácený dosáhl, a mimo to nahraditi veškerou škodu, která jeho držbou povstala. Nárok vlastníka na vrácení nebo náhradu užitků, jichž nepoctivý držitel nabyl, není nárokem z náhrady škody ve smyslu § 1489 obč. zák., ani nárokem důchodovým ve smyslu § 1480 obč. zák. a nepodléhá proto tříleté, nýbrž třicetileté době promlčecí (rozh. býv. nejv. soudu ve Vídni z 10. dubna 1900, Z. Bl. 1901/466). Je to v podstatě nárok z bezdůvodného obohacení stanovený zvlášť v § 335 obč. zák. O tento důvod žalobkyně žalobní nárok též opřely, uvádějíce, že se žalovaná strana užitky z té louky bezdůvodně obohatila a že jest proto povinna veškeré tyto užitky straně žalující nyní nahraditi.

Pokud § 335 obč. zák. stanoví též náhradu za fructus neglectos, tu jde již nad požadavky při žalobách z obohacení, a mimo to stanoví výslovně i náhradu za veškerou škodu, která vlastníku nepoctivou držbou povstala. Žaloba v souzeném případě je též o tento důvod náhrady škody opřena. Podle § 1489 obč. zák. běží tříletá doba promlčecí pro žaloby z náhrady škody od doby, kdy se poškozenému škoda i škůdce staly známými. Promlčecí lhůta podle § 1489 obč. zák. počíná se teprve tehdy, když poškozený poznal rozsah poškození a jemu odpovídající výši náhradního nároku, tedy když nabyl tak úplné a tak bezpečné znalosti škody, že vystačí k podání žaloby. V souzeném případě záležela škodná událost v tom, že žalovaní zadržovali Jaroslavu H. a žalobkyním jako jeho právním nástupcům spornou louku, vyko-

návajice na ní držebnostní a vlastnická práva, a skončila se teprve tehdy, když žalovaní louku tu žalobkyním vydali, byvše k tomu donucení výsledkem vlastnického sporu, který proti nim Jaroslav H. žalobou podanou již dne 19. září 1928 zahájil. Vydání sporné louky žalobkyním stalo se po doručení rozsudku nejvyššího soudu ve sporu žalovaným, tedy po 20. únoru 1936. Teprve tehdy byla škodná událost skončena a teprve tehdy poznaly žalobkyně celý rozsah škody, která jim byla způsobena. Počala se tedy tříletá lhůta promlčecí teprve po 20. únoru 1936 a byla tedy v souzeném případě žaloba podaná dne 1. října 1937 podána v příčině celého žalobního žádání ještě během tříleté promlčecí lhůty podle § 1489 obč. zák. Není tedy žaloba ta ani s hlediska náhrady škody promlčena. Zdali žalobcům škoda skutečně postala, bude věcí dalšího řízení o výši škody.

Čís. 17315.

Zaměstnanec není oprávněn požadovati peněžní náhradu za dovolenou, o níž zaměstnavatele nežádal a kterou nevyužil. Náhrada za nevyužitou dovolenou přísluší jen, když dovolená nebyla využita na žádost zaměstnavatele.

(Rozh. ze dne 26. května 1939, Rv I 466/39.)

Srovn. rozh. č. 11163, 16761 Sb. n. s.

Žalobce se domáhá na svém bývalém zaměstnavateli mimo jiné též náhrady za nevyužitou dovolenou v částce 1012 K 50 h. N i ž š í s o u d y zamítly žalobu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud posoudil po stránce právní správně otázku náhrady za dovolenou ve výši 1.012 K 50 h, neboť i při výkladu §§ 26 a 27 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n. třeba vycházeti z toho, že žádati dovolenou jest jen právem zaměstnancovým a že zaměstnavatel není povinný vnucovati mu dovolenou. Proto žalobce není oprávněn požadovati peněžní náhradu za dovolenou jím nežádanou a nevyužitou, neboť peněžní náhrada za nevyužitou dovolenou přísluší jen, když dovolená nebyla využita na žádost zaměstnavatele (srov. důvodovou zprávu sociálně politického výboru č. 2720 k zákonu č. 154/1934 Sb. z. a n. a rozhodnutí Sb. n. s. č. 11163).

Čís. 17316.

Dobou, rozhodnou pro otázku povinnosti dosavadního nositele pensijního pojištění k převodu pojištěncovy premiové rezervy na jiného nositele pensijního pojištění, je doba, kdy došlo ke změně pojistné pří-